

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 6Pc/25/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4622202109
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Ľuboš Chrenko
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2023:4622202109.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany sudcom Ľubošom Chrenkom v právnej veci navrhovateľky: J. Ž., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX/XX, XXX XX T., zastúpená: Ľ. Ž., bytom T. XXXX/XX, XXX XX T., proti osobe povinnej platiť výživné: O. Ž.J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. T., t. č. bytom W. XX N., Č. W., o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, takto

rozhodol:

I. Súd zmeňuje rozsudok Okresného súdu Topoľčany zo dňa 18.10.2018, č.k. 9P/51/2018-104 tak, že zvyšuje vyživovaciu povinnosť matky voči navrhovateľke zo sumy 100,- eur na sumu 140,- eur mesačne, s účinnosťou od 05.10.2022.

II. Zameškané výživné za čas od 05.10.2022 do 31.01.2023 vo výške 142,04 eura povoľuje súd matke navrhovateľky splácať v mesačných splátkach po 10,- eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok a exekúcie.

III. V ostatných častiach uvedený rozsudok zostáva nezmenený.

IV. Vo zvyšku súd návrh zamietá.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 05.10.2022 podala na tunajšom súde navrhovateľka návrh voči osobe povinnej platiť výživné, t.j. svojej matke (ďalej bude uvádzané označenie matka) na zvýšenie výživného zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 200,- eur mesačne, s účinnosťou od 01.09.2022. Návrh podala z dôvodu, že od poslednej úpravy výživného prešli štyri roky. Zmenili sa pomery na jej strane, ako aj na strane matky. Na jej strane sa zmenili pomery tak, že je študentkou 3. ročníka strednej školy štvorročného štúdia s maturitou. Má zvýšené náklady na vzdelanie, či už na knihy, zošity a pod. Všetko jej hradí otec, matka jej navyše neprispieva. Otec, s ktorým býva sa o ňu stará, má tiež zvýšené náklady pomaly na všetko.

2. Vo veci bol vytyčený termín pojednávania na deň 30.11.2022, ktorého sa nezúčastnili navrhovateľka ani matka navrhovateľky a súd pojednával v ich neprítomnosti. Zástupca navrhovateľky na pojednávaní uviedol, že v súčasnej dobe navrhovateľka je študentkou 3. ročníka SOŠ Obchodu a služieb Topoľčany. Ide o 4 ročné štúdium s maturitou. Do Ľudovej školy umenia už nechodí. V rámci štúdia sú spojené výdavky s nákladmi na knihy, zošity. Na začiatku školského roka jej na to prispel sumou 100,- eur. Naďalej býva navrhovateľka u neho. Jeho príjem je cca 1.000,- eur. Naďalej býva v byte ako v čase poslednej úpravy výživného. Naďalej platí hypotéku po 266,- eur mesačne, za bývanie platí 180,- eur. Za elektriku platí 32,- eur, za televíziu, internet, jeho a dcérin telefón spolu 90,- eur mesačne, platí si poistenie vo výške 67,- eur ročne. Vyživovaciu povinnosť má voči jednému dieťaťu. Ďalej uviedol, že ak

skončí navrhovateľka úspešne strednú školu, tak je pravdepodobné, že bude chcieť pokračovať v štúdiu na vysokej škole. Dáva jej 100,- eur, ktoré zasiela matka ako výživné, z toho mu platí za telefón, čo pretelefonuje, cca 30,- eur, zvyšok má pre seba, avšak to všetko neminie, ale si odkladá aj na prípadné štúdium na vysokej škole.

2.1. Pojednávania bolo odročené na deň 25.01.2023.

3. Matka navrhovateľky vo svojom písomnom vyjadrení k návrhu uviedla, že s návrhom nesúhlasí, nakoľko stúpili všetky výdavky a poplatky (plyn, elektrina, strava). Jej priemerný mesačný príjem činí 25.542,- Kč, z toho si platí podnájom vo výške 2.000,- Kč, poplatok za odber plynu 1.510,- Kč, za elektrinu 850,- Kč, spláca úver po 2.000,- Kč a 300,- Kč mesačne. Za odvoz odpadu platí ročne 792,- Kč. Podľa matky dcéra je plnoletá a má možnosť si nájsť brigádu popri štúdiu. Tiež uviedla, že má priateľa, no s jeho príjmom nedisponuje. Vie len toľko, že priateľ platí výživné na dcéru, ktorá je stredoškoláčka. Nevlastní žiadnu nehnuteľnosť.

4. Pojednávania dňa 25.01.2023 sa nezúčastnili navrhovateľka a matka navrhovateľky, preto súd pojednával v ich neprítomnosti. Zástupca navrhovateľky k vyjadreniu matky uviedol, že navrhovateľka si hľadala brigádu, ale nemala šancu si ju nájsť, skúšala to aj v Nitre. Je malá ponuka brigád, napríklad do pokladní a keď sa o to zaujíma, tak je to obsadené. Chodí v rámci praxe na Úrad práce, raz za týždeň. Potvrdil, že matka si v súčasnosti plní riadne vyživovaciu povinnosť.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s vyjadrením zástupcu navrhovateľky a písomného vyjadrenia matky navrhovateľky, obsahom správy od zamestnávateľa otca navrhovateľky, ním predloženej poisťky, zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok, výpisu obrátov zaúčtovaných na účet predloženej matkou navrhovateľky, správy od zamestnávateľa matky, s obsahom spisu Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 9P/51/2018-104 a zistil tento skutkový stav:

5.1. Posledná úprava výživného bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 18.10.2018, č.k. 9P/51/2018-104, ktorým bola zvýšená vyživovacia povinnosť matky na vtedy maloletú navrhovateľku zo sumy 30,- eur na sumu 100,- eur mesačne s účinnosťou od 12.03.2018. Navrhovateľka v tom čase navštevovala 8. ročník základnej školy. Bývala u otca, ktorý jej hradil všetky výdavky v súvislosti so školou. Na začiatku školského roka jej zaplatil 80,- eur výdavky ako ZRPŠ, školské pomôcky a školské potreby. Platil jej za stravu 25,- eur mesačne, navštevovala ZUŠ - výtvarný odbor, kde jej platil poplatok 9,- eur mesačne, hradil jej za telefón 20,- eur a dával vreckové 10,- eur mesačne. Otec v tom čase pracoval u Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. s priemerným čistým mesačným zárobkom cca 700,- eur. Býval v trojizbovom byte v jeho vlastníctve. Výdavky boli na bývanie náklady 164,24 eura, za elektrinu 24,50 eura, 5,- eur za plyn, TV plus internet 20,- eur, telefóny cca 40,- eur, splátky úverov 223,42 eura mesačne. Vyživovaciu povinnosť mal iba voči navrhovateľke.

5.2. Matka maloletej bola v roku 2017 a 2018 zamestnaná v Českej republike. V období od 12.01.2017 do 31.01.2018 bola zamestnaná v spoločnosti OPTIMA RECRUITMENT EUROPE, s.r.o. a jej priemerný čistý mesačný príjem predstavoval za obdobie od 01/2017 do 01/2018 sumu 16.536,- Kč a za obdobie 01-12/2017 sumu 16.117,- Kč. Od 21.02.2018 do 18.04.2018 bola zamestnaná v Pekařství a cukrářství Sázava, s.r.o., kde vo februári mala čistú mzdu 5.046 Kč, v marci 16.240,- Kč a v apríli 5.046,- Kč. Jej čistá mzda v spoločnosti Bonjob s.r.o. predstavovala za mesiac apríl 2018 sumu 5.190,- Kč, za mesiac máj 2018 sumu 10.963,- Kč a za mesiac jún sumu 17.189,- Kč. Od 31.07.2018 bola zamestnankyňou spoločnosti Personal fabric - agentúra práce, a.s. s dohodnutou základnou hodinovou mzdou vo výške 99,10 Kč. Za mesiac august mala čistý príjem 9.373,- Kč. Z kurzovej kalkulačky Národnej banky Slovenska vyplýva, že 1 euru k 29.12.2017 zodpovedala suma 25,535 Kč (t. j. 16.117 Kč = 631,17 eur). Vyživovaciu povinnosť mala iba voči vtedy maloletej J..

5.3. V súčasnej dobe navrhovateľka je študentkou 3. ročníka SOŠ Obchodu a služieb Topoľčany. Výdavky so štúdiom má spojené najmä s nákladmi na knihy a zošity, na čo jej otec na začiatku školského roka prispel sumou 100,- eur. Ponecháva jej výživné, ktorým prispieva matka, t.j. 100,- eur, z ktorého mu hradí úhradu za telefón, cca 30,- eur. Žije u otca, tak ako v čase poslednej úpravy výživného, ktorý byt vlastnícky patrí otcovi.

5.4. Otec navrhovateľky, ako to vyplýva zo správy jeho zamestnávateľa, pracuje s priemerným mesačným zárobkom 1.075,54 eura. Mesačne spláca hypotéku po 266,- eur, za bývanie platí 180,- eur, za elektrinu 32,- eur, za televíziu, internet, jeho a navrhovateľkin telefón spolu 90,- eur. Ročne si platí poistenie vo výške 67,- eur. Vyživovaciu povinnosť má iba voči navrhovateľke.

5.5. Matka navrhovateľky v súčasnej dobe, ako to vyplýva zo správy jej zamestnávateľa, pracuje s priemerným mesačným zárobkom 25.542,- Kč (z kurzovej kalkulačky Národnej banky Slovenska vyplýva, že 1 euru k dátumu vyhlásenia rozsudku zodpovedala suma 23,881 Kč), v prepočte 1.069,55 eura. V súčasnej dobe matka za podnájom platí 2.000,- Kč (83,75 eura), za odber plynu 1.510,- Kč (63,23 eura), za elektrinu 850,- Kč (35,59 eura), spláca úver po 2.000,- Kč a 300,- Kč (spolu 96,31 eura) mesačne. Za odvoz odpadu platí ročne 792,- Kč (33,16 eura). Žije so svojim priateľom, ku ktorého zárobku sa nevedela vyjadriť s tým, že priateľ si plní vyživovaciu povinnosť na dcéru, ktorá navštevuje strednú školu. Matka má vyživovaciu povinnosť iba voči navrhovateľke.

6. Podľa § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine, Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

7. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

8. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, Právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

9. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

10. Pri rozhodovaní o výške výživného je potrebné prihliadať na odôvodnené potreby oprávneného a schopnosti a možnosti na strane povinného. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej schopnosti a rozumie sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Povinný môže mať príjmy z jedného alebo viacerých zdrojov, z výkonu závislej činnosti, z podnikateľskej činnosti a podobne. V neposlednom rade treba prihliadať i na majetkové pomery na strane jednej ale i pasíva na strane druhej, pričom treba vychádzať z priority vyživovacej povinnosti. Na strane oprávneného zákon ustanovuje hľadisko odôvodnenosti potrieb, čím treba rozumieť určenie životných nákladov, ktorých úhradu je určitá osoba oprávnená požadovať v rámci plnenia vyživovacej povinnosti. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Odôvodnené potreby sú ohraničené schopnosťami, možnosťami, majetkovými pomermi povinného.

11. K zmene pomerov od poslednej úpravy výživného môže dôjsť na strane oprávneného dieťaťa ale aj na strane povinného rodiča, ktorá zmena môže znamenať novú úpravu vyživovacej povinnosti, či už zvýšenie alebo zníženie, podľa toho, v čom nastala takáto zmena. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov patrí na strane dieťaťa uplynutie dlhšej doby, najmä tým, že prechádza na vyšší stupeň vzdelania, prípravy na budúce povolanie. Ďalej podstatná zmena pomerov môže nastať na strane rodiča v jeho zárobkových možnostiach a schopnostiach, jeho majetkových pomeroch, nielen povinného, voči ktorému návrh na zvýšenie výživného smeruje, ale aj rodiča, ktorý si túto povinnosť plní a voči ktorému návrh nie je podaný. Zmena pomerov nastáva aj v prípade rodiča, keď mu pribudne vyživovacia povinnosť alebo naopak, keď táto mu odpadne. Musí ísť o zmenu pomerov závažnejšieho charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom a musí

ísť o zmenu, ktorá sa prejaví výraznejším spôsobom či už na strane dieťaťa alebo rodičov. To znamená, že výška výživného je ovplyvňovaná pomermi na strane oprávneného dieťaťa a tiež na strane výživou povinného rodiča. Takže na strane dieťaťa súd skúma odôvodnené potreby, ktoré súvisia s prípravou dieťaťa na budúce povolanie ale aj na jeho možnosti športového a kultúrneho vyžitia, s tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi, ktorých výšku ovplyvňuje vek dieťaťa, ako i zdravotný stav. Na strane rodiča súd musí prihliadať na jeho schopnosti a možnosti riadne si plniť svoje vyživovacie povinnosti vzhľadom na jeho mesačný príjem, majetkové pomery, ale aj jeho výdavky, prípadne dlhy s tým, že treba posudzovať, či tieto si nezavinil sám, ako sa premietli do jeho majetku a či tieto nemajú negatívny dopad na riadne plnenie si vyživovacej povinnosti voči dieťaťu. K tomu treba uviesť, že výživné na dieťa má prednosť pred inými výdavkami rodičov a toto právo nemôže byť ukraované.

12. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že návrh navrhovateľky na zvýšenie výživného je dôvodný, i keď nie v celom rozsahu. Je nesporné, že od poslednej úpravy výživného sa podstatne zmenili pomery na strane navrhovateľky, ktorá v čase poslednej úpravy výživného bola žiačkou 8. ročníka základnej školy. V súčasnosti je študentkou 3. ročníka strednej školy. Štúdiom navrhovateľky na strednej škole sa nesporne zvýšili jej celkové výdavky spojené so štúdiom, teda s prípravou na budúce povolanie, ale aj s jej kultúrnym a športovým vyžitím, takže došlo k zvýšeniu výdavkoch vo všetkých oblastiach života navrhovateľky, tak ako je to uvedené vyššie.

12.1. Otec navrhovateľky si plní svoju vyživovaciu povinnosť voči dcére tým, že jej poskytuje bývanie, uhrádza s tým spojené náklady, hradí jej stravu a ďalšie potrebné výdavky. Na jeho strane došlo od poslednej úpravy k zmene v tom, že sa mu zvýšil priemerný mesačný zárobok zo sumy cca 700,- eur na sumu 1.075,54 eura, jeho mesačné výdavky sú v celkovej sume 307,58 eura. Spláca tiež hypotekárny úver vo výške 266,- eur mesačne, avšak v tejto súvislosti treba dodať, že je vlastníkom trojizbového bytu.

12.2. Matka navrhovateľky si svoju vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke plní pravidelnými úhradami výživného mesačne po 100,- eur. Rovnako ako na strane otca sa jej zmenili pomery v tom, že sa jej zvýšil priemerný mesačný zárobok na súčasnú sumu v prepočte 1.069,55 eura. Jej pravidelné mesačné výdavky sú v celkovej výške 281,64 eura a mesačne uhrádzané výživné vo výške 100,- eur.

13. Na základe vyššie uvedeného súd zvýšil vyživovaciu povinnosť matky, prihliadnuc na zmenu pomerov na strane navrhovateľky a jej rodičov, odôvodnené potreby navrhovateľky, ako i schopnosti a možnosti matky riadne si plniť svoju vyživovaciu povinnosť a dospel k záveru, že primeranou sumou, na ktorú je možné zvýšiť vyživovaciu povinnosť matky voči navrhovateľke, je suma 140,- eur mesačne. Preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. V zmysle ustanovenia § 77 ods. 1, veta druhá, Zákona o rodine, súd zvýšil vyživovaciu povinnosť navrhovateľky s účinnosťou od 05.10.2022, t.j. odo dňa podania návrhu na tunajšom súde a nie tak, ako navrhovala od 01.09.2022, nakoľko súd nezistil výnimočné dôvody hodné osobitného zreteľa, vyplývajúceho z pravidla ustanovenia § 77, podľa ktorého právo na výživné možno však priznať len odo dňa začatia súdneho konania.

14. Zameškané výživné za čas od 05.10.2022 do 31.01.2023 vo výške 142,04 eura povolil súd matke navrhovateľky splácať v mesačných splátkach po 10,- eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok a exekúcie. Uvedené zameškané výživné predstavuje alikvotnú časť za mesiac október 2022 vo výške 122,04 eura ($140:31=4,52$ eura x 27 - počet dní). Ďalej výživné za tri mesiace, t.j. november, december, januára 3x po 140,- eur čo je spolu 420,- eur. Celková suma k úhrade výživného predstavuje 542,04 eura s tým, že bolo potrebné odpočítať pravidelné mesačné úhrady výživného zo strany matky po 100,- eur mesačne za október až január, t.j. $4 \times 100,-$ eur ($542,04-400=142,04$ eura).

15. V ostatných častiach uvedený rozsudok zostáva nezmenený.

16. Z dôvodov uvedených vyššie, nakoľko navrhovateľka žiadala zvýšiť vyživovaciu povinnosť matky na sumu 200,- eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2022, súd návrh zamietol.

17. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, cestou Okresného súdu Topoľčany na Krajský súd v Nitre.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.